

EKONOMSKI UČINKI TURIZMA ZA DESTINACIJO ŽALEC V LETU 2024

Fotografija: avtor Gašper Pintarič

Pripravile:

Darja Dobrajc Lukman, Vodja urada za prostor in gospodarstvo, Občina Žalec

Petra Centrih, Višja svetovalka za gospodarstvo, Občina Žalec

Mojca Žnidar, Pomočnica direktorja za področje turizma, ZKŠT Žalec

FEBRUAR 2025

PODATKI ZA SLOVENIJO

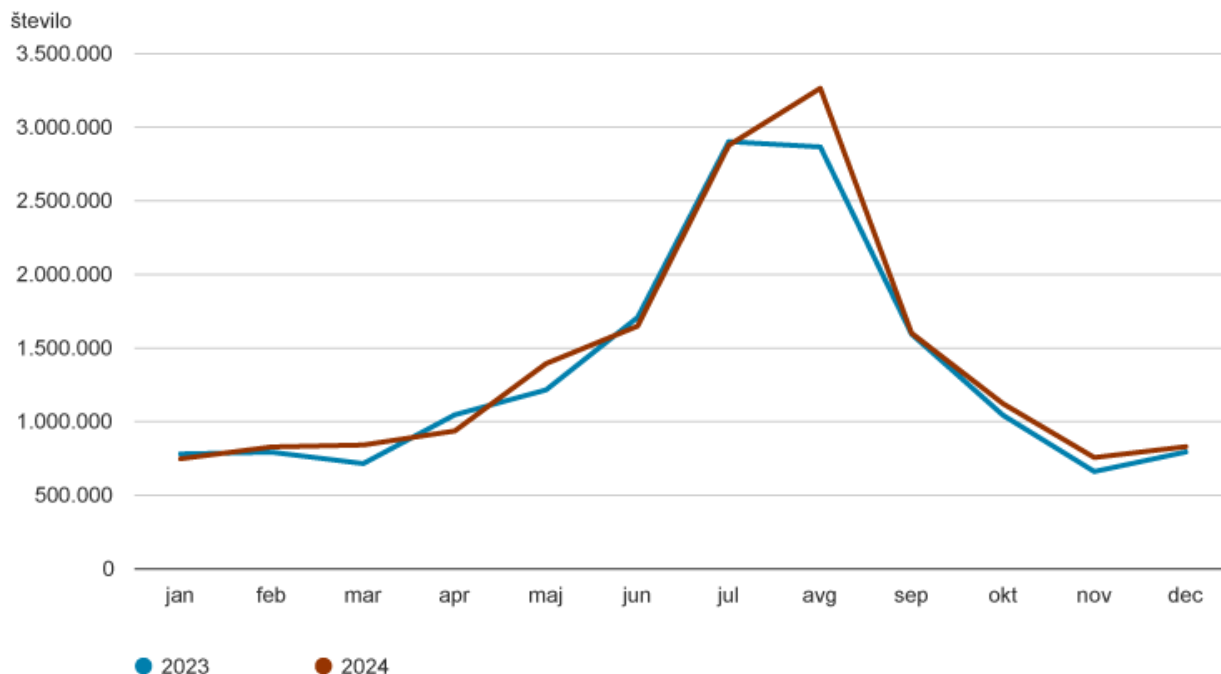
V letu 2024 še več prenočitev kot v doslej najuspešnejšem predlanskem letu 2023

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je število prenočitev v letu 2024 preseglo doslej najuspešnejše leto 2023. V letu 2024 je Slovenijo obiskalo skoraj 6,6 milijona turistov. Ustvarili so skoraj 16,9 milijona prenočitev oz. na letni ravni za 5 % več kot leta 2023.

Domači turisti so prispevali 4,5 milijona prenočitev oz. 27 % vseh, tuji pa skoraj 12,4 milijona oz. 73 %. Prvih je bilo za 2 % manj, drugih pa za 7 % več kot leta 2023.

Med tujimi turisti jih je bilo največ iz Nemčije (skoraj 2 milijona oz. 16 % vseh tujih prenočitev). Sledili so gostje iz Italije, Avstrije, Hrvaške in Češke. V primerjavi z letom prej smo zaznali za 13 % več hrvaških turistov, po 4 % več nemških, avstrijskih in čeških ter za 2 % več italijanskih.

Prenočitve turistov, Slovenija, 2023 in 2024

PODATKI ZA DESTINACIJO ŽALEC*

Turizem v občini Žalec je opredeljen kot obetavna dejavnost v zgodnji fazi razvoja in kaže spodbudne rezultate. Občina se je leta 2016 vključila v Zeleno shemo slovenskega turizma in pridobila bronasti znak Slovenia Green Destination, z nadgradnjo trajnostne ponudbe pa leta 2022 tudi srebrni znak.

Število stalnih ležišč se je od 273 leta 2019 povečalo na 463 v letu 2023 (+70 %). Osrednji potencial za razvoj turizma in krepitev identitete območja predstavljata kulturna in naravna dediščina. Na območju je 226 enot kulturne dediščine, prevladujejo trške hiše in sakralna dediščina (Bazilika v Petrovčah). Kulturni spomeniki lokalnega pomena so Savinova hiša, obrambni stolp v Žalcu in dvorec Novo Celje s parkom. Antična nekropola v Šempetru je od leta 2003 kulturni spomenik nacionalnega pomena, sicer pa potrebna temeljite obnove. Svojestven potencial predstavlja ribnik Vrbje z zaledjem, ki je zavarovan kot krajinski park, ki je med večjimi zavarovanimi območji narave v občini in je najdostopnejši ter obiskan.

Pomemben segment ob turistih (ki prenočijo) predstavljajo obiskovalci. Ob fontani piv, ki deluje od 2016, so glavne atrakcije še ribnik Vrbje, Jama Pekel, Ekomuzej hmeljarstva in pivovarstva ter Rimska nekropola. Obiski se v letu 2023 večinoma še niso vrnili na vrednosti pred pojavom pandemije covida-19. Najbolj so se zmanjšali v Ekomuzeju (–46 %) in Rimski nekropoli (–43 %).

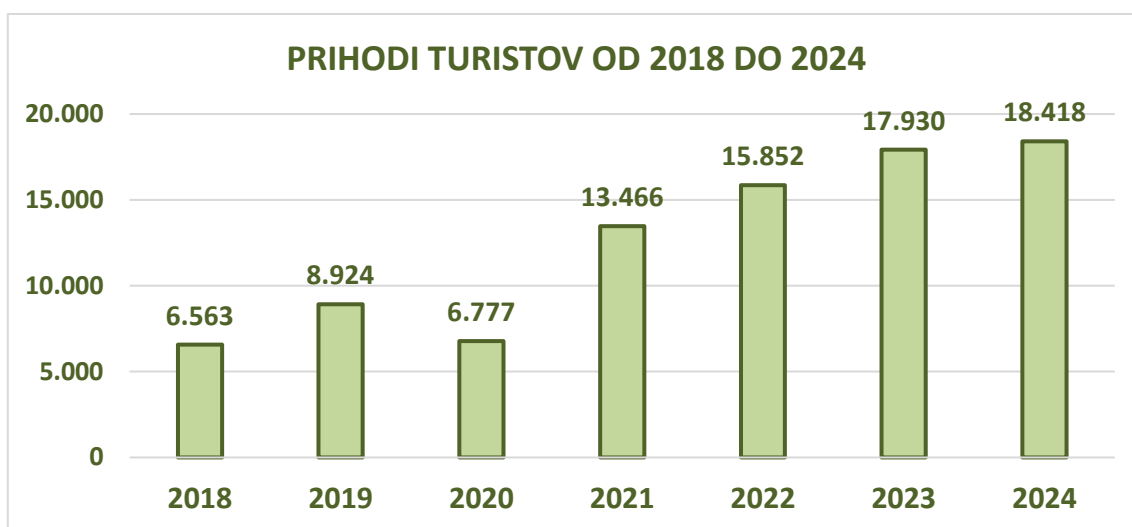
Tabela 1: Število obiskov ključnih atrakcij in TIC 2019–2023

Atrakcija	2019	2020	2021	2022	2023
Ekomuzej hmeljarstva in pivovar.	12.977	3.764	3.584	7.642	6.949
Jama Pekel	16.105	5.699	8.991	12.719	13.671
Rimska nekropola	8.734	1.714	2.447	4.510	4.955
Savinova hiša – lik. salon	1.409	816	1.236	1.649	1.815
Savinova hiša – muzej	615	47	109	628	640
Fontana piv *	82.436	46.472	62.750	65.722	65.710
Info center ribnik Vrbje (ocena)	27.070	27.000	30.000	30.000	30.000
Obiskovalci TIC	11.792	4.715	5.260	10.517	10.939

*Vir: Strategija trajnostnega razvoja občine Žalec 30+

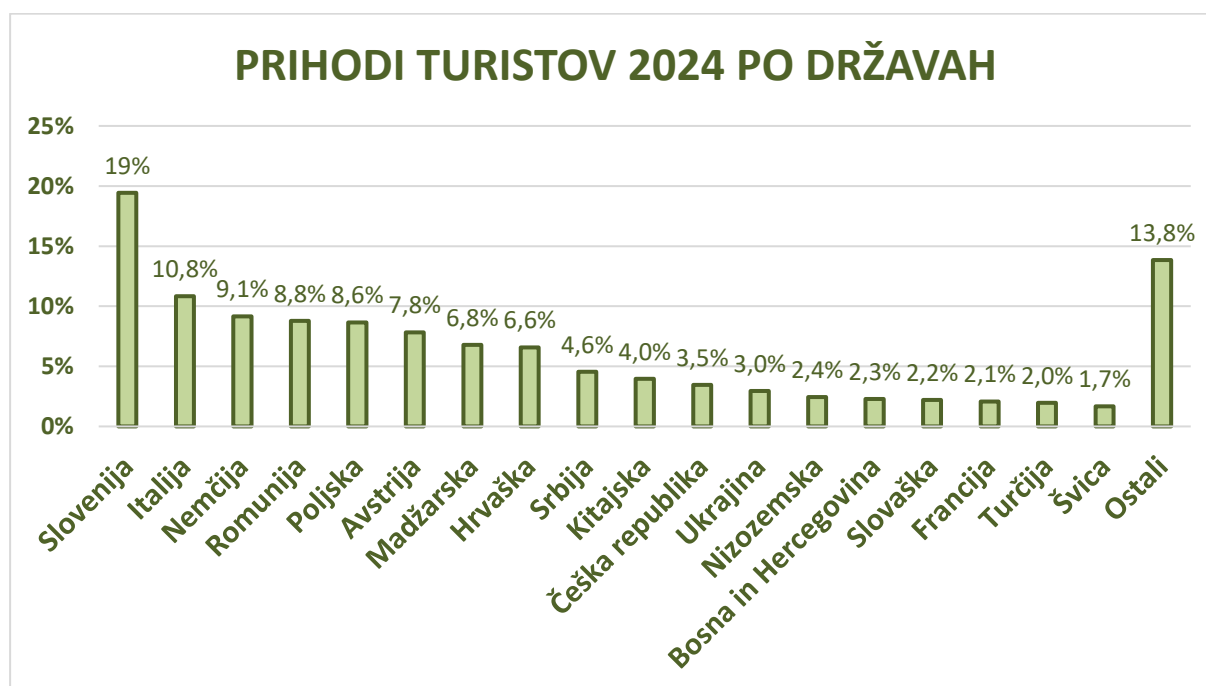
Število prihodov

Število prihodov se od leta 2018 povečuje. V letu 2024 je znašalo število prihodov 18.418, kar je 2,7 % več prihodov v primerjavi z letom 2023 in 36% več prihodov v primerjavi z letom 2021. Z 18.418 prihodi turistov je bilo ustvarjenih 31.695 nočitev, povprečno 1,7 na prihod.

Vir: SURS, 2025

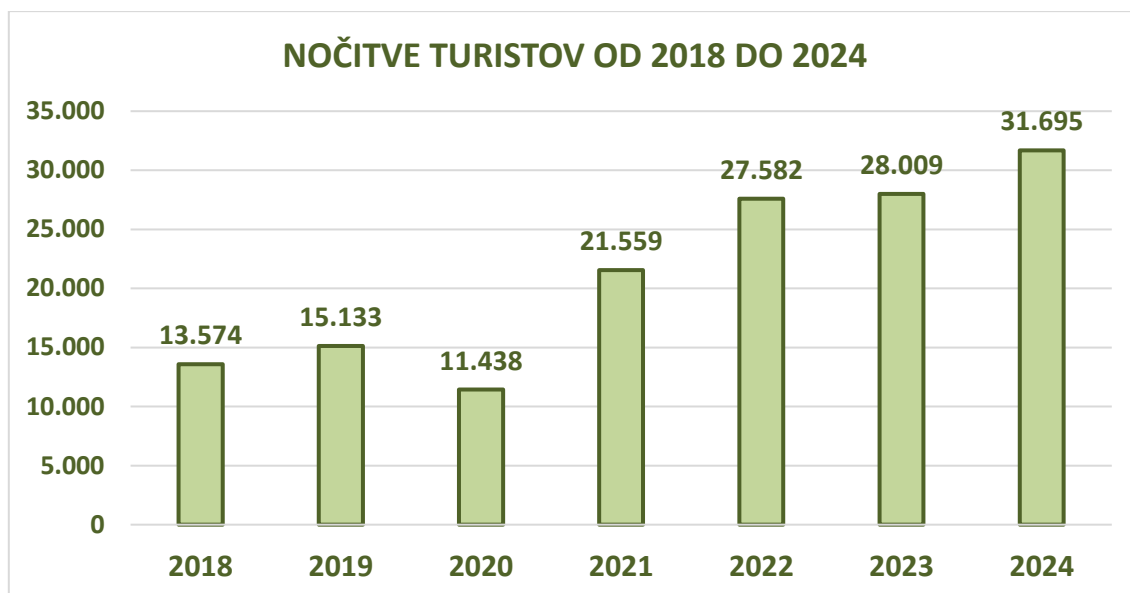
Po pregledu podatkov o prihodih turistov po posameznih državah, je razvidno, da prevladujejo domači turisti z 19 %, pri tujih turistih pa prevladujejo Italijani z 10,8 %, Nemci z 10,8 %, Romuni z 8,8, % in Poljaki z 8,6 %.

Vir: SURS, 2025

Število nočitev

Z izjemo obdobja epidemije covida-19 se v zadnjih letih povečuje število ustvarjenih nočitev, v letu 2024 jih je bilo že več kot dvakrat kot leta 2018. 80 % nočitev so ustvarili tujci.

Vir: SURS, 2025

Tabela 2: Prihodi in nočitve turistov od leta 2021 do 2024 po mesecih

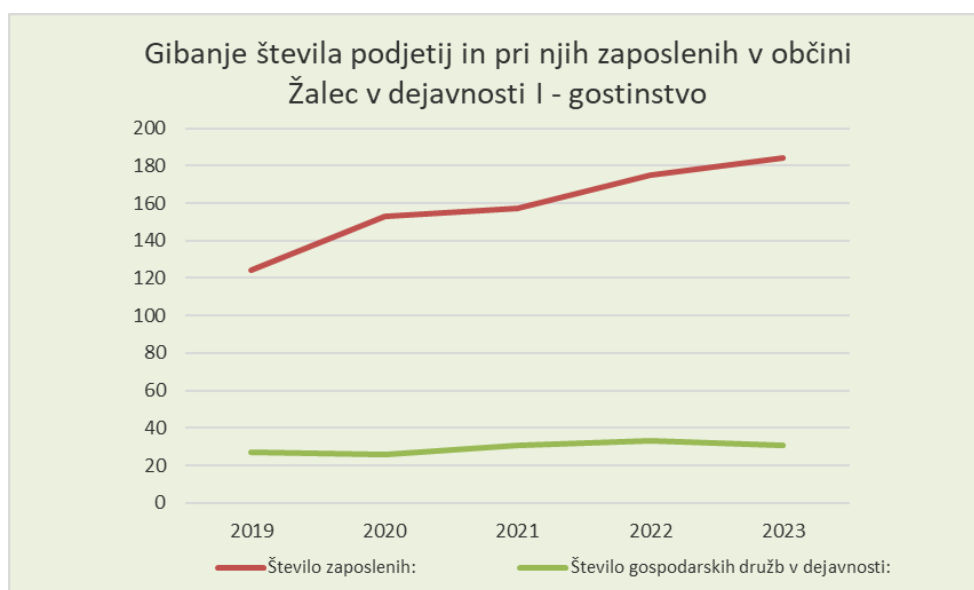
2021	PRIHODI	NOČITVE	2022	PRIHODI	NOČITVE	2023	PRIHODI	NOČITVE	2024	PRIHODI	NOČITVE
M01	181	275	M01	792	1.240	M01	711	1.096	M01	916	1.426
M02	344	549	M02	677	1.151	M02	867	1.279	M02	843	1.272
M03	438	859	M03	956	1.515	M03	971	1.523	M03	1.254	1.914
M04	366	716	M04	1.036	1.721	M04	1.210	2.024	M04	1.188	1.913
M05	726	1.142	M05	1.327	2.216	M05	1.510	2.175	M05	1.660	2.610
M06	1.275	2.182	M06	2.084	3.773	M06	2.226	3.144	M06	1.996	3.044
M07	1.907	3.152	M07	2.189	4.049	M07	2.758	4.540	M07	2.332	5.062
M08	2.808	4.213	M08	2.764	5.427	M08	2.343	4.111	M08	3.123	5.740
M09	1.761	2.765	M09	1.210	2.024	M09	1.841	2.691	M09	1.747	3.094
M10	1.373	2.112	M10	1.069	1.629	M10	1.334	2.011	M10	1.411	2.515
M11	1.270	2.023	M11	939	1.606	M11	1.155	1.947	M11	1.012	1.634
M12	1.017	1.571	M12	809	1.231	M12	1.004	1.468	M12	936	1.471
Σ	13.466	21.559	Σ	15.852	27.582	Σ	17.930	28.009	Σ	18.418	31.695

Vir: SURS, 2025

Zaposlitve v dejavnosti gostinstva*

Občina Žalec si že vrsto let prizadeva okrepiti tudi dejavnosti na področju turizma v vseh segmentih te široke panoge. V zadnjih petih letih je v Žalcu dejavnost gostinstva rastla. Sredstva so zrastle za 230 %, kapital za 400 %, prihodki za 100 %, dobiček za 17 krat, število zaposlenih za 50 %, število gospodarskih družb v tej panogi pa je zrastle za 15 %. Tako v dejavnosti trenutno posluje 31 gospodarskih družb, ki zaposlujejo 184 delavcev.

Glede na predhodno leto 2022 so podjetja v tej panogi krepko povečala vse gospodarske parametre, se je število podjetij za malenkost zmanjšalo. Panoga je lani ustvarila 17 mio EUR prihodkov, kar je 1,4 % skupnih prihodkov podjetij v Žalcu.

*Vir: Analiza poslovanja gospodarstva na območju občine Žalec in Spodnje Savinjske doline v letu 2023

INVESTICIJE 2021-2024

Izgradnja postajališča za avtodome, povezovalne poti in zunanje ureditve degradiranega območja v Vrbju (2020 - 2022)

Občina Žalec je v letu 2020 uredila postajališče za avtodome Hopslandia Vrbje, ki je obsegalo gradnjo 18 parkirišč za avtodome, komunalne infrastrukture, postavitve oskrbnih stebričkov ter ureditev okolice. Postajališče se nahaja neposredno pred vhodom v zaščiteno območje Krajinskega parka Ribnika Vrbje in predstavlja odlično izhodišče za sprehode okoli ribnika ali ob reki Savinji.

Fotografija: Občina Žalec

Fotografija: Občina Žalec

V letu 2022 je Občina Žalec nadaljevala ureditev degradiranega območja (nekdanje deponije) z izgradnjo komunalne infrastrukture, dostopnih in povezovalnih poti ter zunanje ureditve območja z ozelenitvijo in ureditvijo parkirišč. Skupna vrednost obeh investicij je znašala 600.000 EUR.

Nakup hotela Žalec (2022)

Fotografija: Občina Žalec

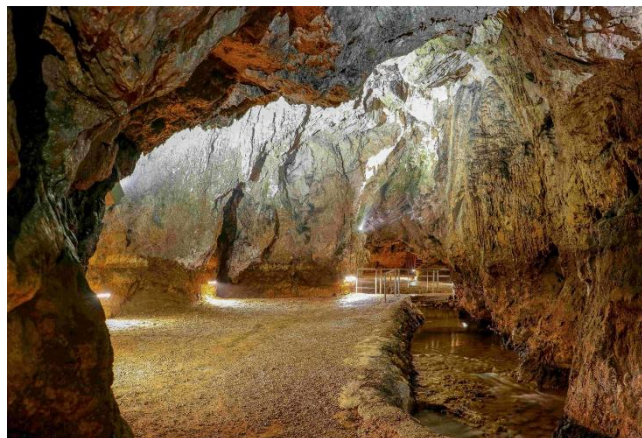
Občina Žalec je za zagotavljanje prostorskih pogojev za različne dejavnosti leta 2022 odkupila nekdanji Hotel Žalec in objekt predala v upravljanje Mladinskemu centru Žalec, ki izvaja turistični dejavnosti MC Hotel in MC kavarna.

Z večnamenskim centrom bodo srednje in dolgoročno zagotovljeni pogoji za razvoj dejavnosti na področju turizma, podjetništva in družbenih dejavnosti.

Vrednost naložbe (nakup brez obnove) je bila 1,9 mio EUR.

Posodobitev elektrifikacije v Jami Pekel (2022 – 2023)

V Turističnem društvu Šempeter so se v letu 2022 lotili tehnično in finančno zelo zahtevnega projekta v jami Pekel – posodobitve elektrifikacije, ki se je sovpadal s 50. obletnico prve razsvetlitve jame in njenega odprtja za turistični obisk. Na nujnost ureditve razsvetljave so več let opozarjali tudi na Zavodu RS za varstvo narave, saj se v osvetljenih jamah začne razvijati lučna flora, ki se nalaga na kapnikih in jim preprečuje nadaljnjo rast.

Fotografija: KS Šempeter

Z novo osvetlitvijo se je vpliv svetlobe bistveno zmanjšal, poleg tega jama za obiskovalce postala še zanimivejša, saj je jama dobila povsem novo in veličastno podobo, prav tako pa se je zmanjšala poraba energije za približno 50 odstotkov. Celotna investicija je znašala 140.000 EUR.

Ureditev javnih sanitarij v Žalcu (2023 - 2024)

Občina Žalec je v letu 2024 dokončala investicijo ureditve novih Javnih sanitarij, ki se nahajajo v Župniji Žalec, pri Fontani piv.

Investicija je bila del projekta »Turistična pešpot od hmelja do piva«, ki je sofinanciran s strani Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport za nadgradnjo turistične infrastrukture oziroma naravnih znamenitosti v turističnih destinacijah. V skoraj 80 % ga skupno financirata Evropska unija – NextGenerationEU in Republika Slovenija. Izvajalec ureditve je bilo podjetje MIKA DOM d.o.o. Vrednost del je znašala 168.649,40 EUR.

Fotografija: Občina Žalec

Medgeneracijsko igrišče in fitnes na prostem v Vrbju (2024)

V letu 2024 je bilo v okviru projekta »Turistična pešpot od hmelja do piva« oz. krajše »Od hmelja do piva«, ob povezovalni poti, urejeno medgeneracijsko igrišče, ki je izdelano pretežno iz lesa robinije in vključuje pet igral ter eno večjo napravo za zunanjo vadbo - Street Workout. Igrala in naprave so primerne za različne starostne skupine, ena od igral-vrtiljak, pa je primerno tudi za gibalno ovirane osebe na invalidskem vozičku. Igrišče se nahaja neposredno pred vhodom v zaščiteno območje Krajinskega parka Ribnika Vrbje.

Fotografija: Občina Žalec

Ob povezovalni poti je bilo postavljenih tudi 6 fitnes naprav ter urbana oprema za informiranje in sproščanje (kozolček z info tablo ob vhodu v krajinski park ribnik Vrbje z zaledjem, opozorilne table, klopi in koši).

Obe navedeni investiciji sta del projekta »Turistična pešpot od hmelja do piva«, ki je sofinanciran s strani Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport za nadgradnjo turistične infrastrukture oziroma naravnih znamenitosti v turističnih destinacijah. V skoraj 80 % ga skupno financirata Evropska unija – NextGenerationEU in Republika Slovenija, preostali del pa Občina Žalec.

Skupna vrednost navedenih investicij znaša okoli 89.000 EUR, vrednost celotnega projekta »Turistična pešpot od hmelja do piva« pa 543.715,12 EUR.

Fotografija: Občina Žalec

Ekološke javne sanitarije v Vrbju (2024)

Konec leta 2024 so bile v okviru projekta »Od hmelja do piva« urejene tudi Ekološke javne sanitarije v Vrbju. Projekt je obsegal dobavo in montažo opreme (samostojno ekološko dehidracijsko wc enota) ter ureditev utrjene ploščadi z dostopom z glavne dovozne poti. WC enota je lesena z jeklenim ohišjem in jeklenimi drsnimi vrati, primerna je za ženske, moške, otroke in osebe na invalidskih vozičkih. Posebnost ekoloških sanitarij je ta, da deluje na principu dehidracije in za svoje delovanje izkorišča le naravne vire - veter in sonce.

